

VIRIGINIA WOOLF • **Deniz Feneri**

© 2000 İletişim Yayıncılık A.Ş., Dünya Klasikleri / 1. BASIM
2000-2021, İstanbul (15 baskı)

To the Lighthouse

- © Önsöz: Arnold Kettle, “Virginia Woolf: ‘To the Lighthouse’”, 1972
© Sonsöz: Julia Briggs, “Introduction”, 1991
Sonsöz’ün hakları Rogers, Coleridge & White Ltd Literary Agency
aracılığıyla alınmıştır.
© Sonsöz: “Introduction”, Margaret Drabble, 2018

İletişim Yayınları 623 • İletişim Klasikleri 166
ISBN-13: 978-975-05-3530-7

© 2023 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 2. BASIM
1. Baskı 2023, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Necdet Dümelli, Güneş Akkor, Barış Özkul

KAPAK Suat Aysu

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Nebiye Çavuş

BASKI Ayhan Matbaası · SERTİFİKA NO. 44871

Mahmutbey Mahallesi, 2622. Sokak, No: 6/31 Bağcılar 34218 İstanbul

Tel: 212.445 32 38 • Faks: 212.445 05 63

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

VIRGINIA WOOLF
Deniz Feneri

To the Lighthouse

ÇEVİREN
Naciye Akseki Öncül

ARNOLD KETTLE'İN ÖNSÖZÜ,
JULIA BRIGGS VE MARGARET DRABBLE'İN
SONSÖZLERİYLE

VIRGINIA WOOLF Adeline Virginia Stephen ismiyle 25 Ocak 1882'de dünyaya geldi. Annesi Julia J. Duckworth yayıncı bir aileden geliyordu; babası Leslie Stephen ise edebiyat eleştirmeniydi ve Henry James, George Eliot gibi yazarların ahbabıydı. Hyde Park Gate'teki evde doğdu, büyüdü ve eğitim gördü. Erken yaştan itibaren babasına çok bağlıydı; aynı yakınlığa sahip olmadığı annesini küçüklüğünde kaybetti. Babası birkaç yıl sonra, 1904'te öldüğünde, kardeşleriyle birlikte Bloomsbury'de bir eve taşındılar. Ressam ablası Vanessa, edebiyat ve sanat eleştirmeni Clive Bell'le evlendi. Taşındıkları ev, Bloomsbury Grubu'nun faaliyet merkezi haline geldi. Virginia, 1905'ten itibaren edebiyat eleştirileri yazmaya başladı. Vanessa ve Violet Dickinson'la birlikte Yunanistan'a gittiğinde, çantasında Homeros'un *Odysseia*'sını taşıyordu. 1912'de, Seylon'daki (Sri Lanka) vazifesinden yeni dönmüş siyasi teorisyen Leonard Woolf'la evlendi. Bloomsbury Grubu'ndakilerin çoğu gibi, Leonard Woolf da vicdani retçiydi ve Birinci Dünya Savaşı'na katılmadı. 1915'te ilk romanı *Dışa Yolculuk* yayımlandı. 1917'de Leonard'la Hogarth Press'i kurdular; kendisi ve çevresindekilerce yazılan eserlerin yanı sıra, Joyce'un *Ulysses*'inin ilk birkaç bölümünü de 1919'da yayımladılar. İkinci romanı *Gece ve Gündüz* aynı yıl yayımlandı. 1922'de yayımlanan üçüncü romanı *Jacob'ın Odası*'nda, genç yaşta ölen kardeşi Thoby'nin hayatını hikâyeleştirdi. *Mrs. Dalloway* (1925) ve *Deniz Feneri* (1927) gibi romanlarıyla özgün üslubunda ustalıkla erişti ve İngiliz modernist edebiyatın önde gelen isimlerinden biri haline geldi. Erken yaştan itibaren faaliyet gösterdiği cinsiyet eşitliği ve medeni haklar meselesine, Cambridge'te verdiği bir dizi dersten derlediği ve feminist yazının köşe taşlarından biri olan *Kendine Ait Bir Oda* (1929) ile döndü. Bloomsbury Grubu'ndakilerin çoğu gibi Woolf da özgür cinselliğe inanıyordu; yazar Vita Sackville-West'le uzun süreli bir ilişkisi oldu. Vita, 1928 tarihli kurmaca biyografisi *Orlando*'nun kahramanına ilham kaynağı olmuştur. Merkezinde bulunduğu Bloomsbury Grubu'nun iki savaş arası İngiltere'sinin entelektüel hayatına muazzam bir katkısı olmuştur; E.M. Forster, Lytton Strachey gibi yazarların yanı sıra ablası Vanessa Bell ve Roger Fry gibi ressamlar, filozof G.E. Moore ve ekonomist Maynard Keynes de bu gruba mensuptu. 1930'lardan itibaren Avrupa'da yükselen faşizm, grubun faaliyetlerini sekteye uğrattı. Olgunluk dönemi eseri *Dalgalar* (1931) altı karakterin çocukluktan yaşlılığa hayatlarını izleyen, manzum öğeler taşıyan bir romandır. Bunu Elizabeth Browning'in köpeğinin biyografisi *Flush* (1933) ve *Yıllar* (1937) izledi. *Üç Gine*'de (1938) faşizme karşı düşüncelerini gizlemeden yazdı. İkinci Dünya Savaşı'nda Londra'ya düşen bombalar evini yok etti. Virginia Woolf ömrü boyunca fiziksel hastalıklar, ağır baş ağrıları, krizler ve bunalımlarla mücadele etmiştir; bu iç hesaplaşmaları eserlerini derinleştirmiş, renklendirmiştir. Girdiği son bunalımdan ise çıkamadı; 28 Mart 1941'de, paltosunun ceplerini çakıl taşlarıyla doldurarak Sussex'teki evinin yakınlardaki Ouse Nehri'nde intihar etti. Woolf'un ölü bedeni intiharından iki hafta sonra bulundu; Leonard onun küllerini Monk's House'taki bir karaağacın altına gömdü. Virginia Woolf, arında muazzam bir yaşam enerjisiyle, insanıyetle, ince bir gözlem ve mizah duygusuyla yüklediği eserler bırakmıştır.

İÇİNDEKİLER

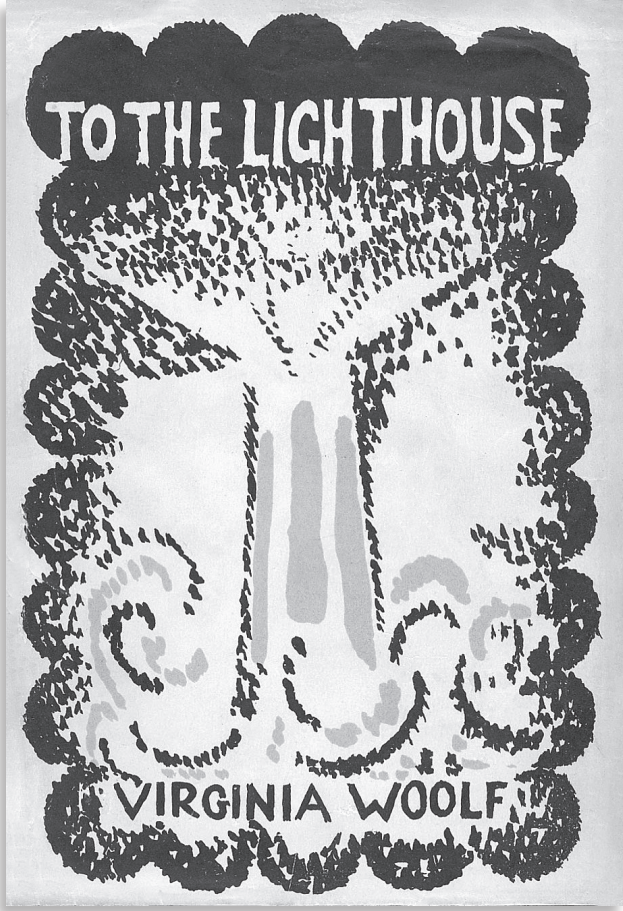
ROMANA DAİR GÖRSELLER.....	7
KRONOLOJİ.....	11
ÖNSÖZ	
HAYAT ELİMİZDEN KAYAR GİDER / ARNOLD KETTLE.....	21

Deniz Feneri

<i>I. Pencere</i>	35
<i>II. Zaman Geçiyor</i>	171
<i>III. Deniz Feneri</i>	193
SONSÖZ / JULIA BRIGGS.....	267
SONSÖZ	
DENİZ FENERİ'NİN AYDINLATTIĞI YOL / MARGARET DRABBLE.....	285

Deniz Feneri'nin (1927) ilk baskısı için Vanessa Bell'in yaptığı kapak tasarımı.

Deniz Feneri

I

Pencere

1

Mrs. Ramsay, “Elbette, ama yarın hava iyi olursa,” dedi. “Yalnız sabahleyin erken kalkmalısın.”

Bu sözler, oğluna, sanki gezintiye kesinlikle gidilecekmiş, yıllar kadar uzun süren bir zamandır beklediği mucize, bir gecelik karanlık ile bir günlük sandal yolculuğundan sonra gerçekleşecekmiş gibi sonsuz bir sevinç verdi. James Ramsay yere oturmuştu; Ordu Pazarları'nın resimli kataloğundan kestiği buzdolabı resmini, annesinin o sözlerinden sonra, cennetten gelme bir şeymiş gibi görmeye başladı. Çünkü o, altı yaşındayken bile bir duygusunu ötekinden ayrı tutamayan; gelecek günlere yönelik tasarıların gölgesini hem sevinçleri hem üzüntüleriyle, yaşamakta olduğu ânın üstüne düşüren o çoğunluklandı; çünkü bu kimseler için daha küçücük bir çocukken bile herhangi bir yeni heyecan, doğduğu ânı, ister verdiği ferahlık ister bunaltısıyla, öteki anlardan ayırt edip tek başına vurgulayacak güçtedir. Resim sevinçten bir oya ile çevrilivermişti. El arabası, çayır biçme makinesi,

kavakların hışırtısı, yağmurdan önce akçillaşan yapraklar, haykırışan kargalar, oraya buraya çarpan süpürgeler, elbiselerin hışırtısı, bunların hepsi çocuğun zihninde öyle renkli, öyle birbirinden ayrı biçimler almıştı ki, daha şimdiden kendine özgü gizli kapaklı bir dil edinmişti. Yine de geniş alnı, lekesiz, yansız, tertemiz bakan, sadece insanoğlunun zayıflığını görünce biraz hırçınlaşan mavi gözleriyle sertliğin, uzlaşmazlığın ta kendisi görünüyor, ciddiyetini hiç bozmadan makasını buzdolabı resminin çevresinde dikkatle dolaştırırken, annesine, cüppesini giyip koltuğuna yerleşmiş bir yargıç ya da devlet işlerinin bunalımlı bir ânında etkisi büyük olacak önemli bir girişimin başına geçmiş bir adam gibi geliyordu.

Babası oturma odasının penceresinden bakarak, “Ama hava iyi olmayacak,” dedi.

Eğer elinin altında balta, ocak demiri, ne türden olursa olsun babasının göğsüne saplayıp onu oracıkta öldürüverecek bir silah olsaydı, James hemen kavrayacaktı. Mr. Ramsay bir şey söylemese bile, sade aralarına gelmekle çocuklarının içinde işte böyle olmayacak heyecanlar uyandırırdu. Şimdi de orada bıçak gibi daracak ince bedeniyle durmuş, sadece oğlunu umutsuzluğa düşürmek, her bakımdan (James’e kalırsa) kendisinden on bin kat üstün olan karısını gülünç etmek zevkiyle değil, aynı zamanda kendi düşüncesinin doğruluğuna inanan gizli bir büyüklenmeyle alaylı alaylı sırıtıyordu. Dediği doğruydü. Hep doğru çıkardı. Yanılmak istese de yanılmazdı; eğriyi doğru gösterdiği hiç olmamıştı; söyleyeceği söz acı ise filanın hoşuna gider ya da işine gelir diye bir sözcüğünü bile değiştirmezdi. Hele kendi çocukları için hiç. Madem onun evladı idiler, daha çocuk yaştan öğrenmeliydiler ki yaşam çetindir; gerçekler değiştirilemez; en parlak umutlarımızın söndüğü, çürük tekneimizin yok olduğu o efsane ülkesine geçiş de (bunları söylerken Mr. Ramsay

dimdik durur, küçük mavi gözlerini kısarak uzaklara dalar-
dı) her şeyden önce yüreklilik, doğruluk ve dayanma gücü
isteyen bir geçiştir.

Mrs. Ramsay ördüğü kızkahverengi çorabı elinde büke-
rek sabırsızlıkla, “Ama hava belki de iyi olur – bana kalırsa
iyi olacak,” dedi. Çorabı bu gece örüp bitirirse, Fener’e gidi-
lirse, onu bekçinin küçük oğluna verecekti, çocuk kemik tü-
berkülozuydu da. Bir yığın eski dergi, bir parça tütün, daha
doğrusu ortalıkta gereksiz, boşuna kalabalık eden ne bulur-
sa o zavallılara götürecekti. Bütün gün lambayı temizleyip fi-
tili düzeltmekten, biraz oyalanmak için de küçük bahçeleri-
ni kazmaktan başka yapacak hiçbir şey bulamayınca kim bi-
lir canları nasıl sıkılıyordu. “Tenis sahası kadar bir kayanın
üstünde her gidişte bir ay, hava fırtınalı olursa belki de da-
ha uzun zaman kapalı kalmak sizin hoşunuza gider mi?” di-
ye sorardı; “Ne mektup almak, ne gazete okumak, ne de in-
san yüzü görmek. Evliyseniz karınızdan uzak kalmak, ço-
cuklarınız nasıl – hastalar mı, düşüp kollarını ya da bacakla-
rını mı kırdılar– haber alamamak; Tanrı’nın günü hep aynı
sıkıcı dalgaların çatladığını, ardından korkunç bir fırtınanın
koptuğunu, pencerelerin dalga serpintileriyle örtüldüğünü,
kuşların gelip gelip kendilerini Fener’e çarptıklarını, her ya-
nın sarsıldığını görmek; üstelik deniz alır götürür korkusuy-
la kapıdan dışarı burnunun ucunu bile çıkaramamak... Na-
sıl, hoşunuza gider mi?” Şimdi de özellikle kızlarına döne-
rek sormuştu. Sonra değişik bir sesle, “Onun için insan on-
lara ne götürebilirse götürmeli,” diye ekledi.

Mr. Ramsay’nin yanında, onun akşam yürüyüşüne katılıp
taraçada bir yukarı bir aşağı gidip gelen tanrıtanımaz Tans-
ley, kemikli parmaklarını rüzgâra karşı açarak, “Batıdan esi-
yor,” dedi. Evet bu adam gerçekten de insanın zıddına gi-
decek şeyler söylüyordu. Tansley bu konu üstünde durup
James’in umudunu büsbütün kırdığı için münasebetsizlik

etmişti, ama yine de Mrs. Ramsay ona gülmelerine razı değildi. Hepsini de ona, “o tanrıtanımaz adam” diyordu, “küçük tanrıtanımaz”. Rose onunla alay ediyordu; Prue alay ediyordu; Andrew, Jasper, Roger alay ediyorlardı; yaşlı Badger bile ağzında tek bir dişi yokken onu ısırmişti, (Nancy’nin sözüyle) ta Hebrides Adaları’na kadar peşlerinden gelen bilmem kaçınıcı genç olduğu için, oysa kendi kendilerine kalsalar ne iyi olacaktı.

Mrs. Ramsay sert sert, “Saçma!” dedi. Her şeyi abartmakta kendisine çekmişlerdi. Yatıya o kadar çok konuk çağırıyor ki, bazılarını dışarıda, kasabada yatırmak zorunda kalıyor demeleri yersiz değildi, ama yine de konuklarına karşı kabalık edilmesine razı olamazdı doğrusu. Hele gençlere, tatillerini geçirmeye gelen ve kocasının kendi hayranları diye “çok yetenekli” bulduğu o on parasız gençlere. Gerçekten de Mrs. Ramsay bütün erkekleri korurdu; niçin, bilemiyordu ama kimini mert, yiğit diye, kimini siyasal anlaşmalarda emeği geçmiş diye, kimini tüm maliye işlerini çeviren adammış diye, kimini Hindistan’da yöneticilik etmiş diye; en son da kendine karşı takındıkları tavrı için, bu öyle bir tavidir ki hangi kadının olsa hoşuna giderdi: Karşısındakine güvenerek, ana bilerek, sayarak bakmak; bunlar yaşlı bir kadının onurundan bir şey yitirmeden, genç bir adamdan kabul edebileceği şeylerdi. Bunun değerini ve ne demek olduğunu, ta iliklerine kadar duymayan, anlamayan kıza yazıklar olsun. Şükür Tanrı’ya ki onun kızlarının hiçbiri o türden değildi.

Hırsıyla Nancy’ye döndü. “Peşimizden gelmedi,” dedi. “Biz çağırдық.”

Bir çözüm yolu bulmak gerekti. “Daha kolay, daha az eziyetli bir yol vardır herhalde,” diye içini çekti. Aynaya bakıp daha ellisinde saçlarını kırlaşmış, yanaklarını çökmüş gördüğü zaman, işleri –kocamı da, parasını da, kitaplarını da–